

Sprog i Bevægelse

– en ny måde at stave og bøje det danske sprog på

Næsten dagligt bliver vi bombarderet med udtalelser fra forskellige personer inden for forskning, politik, sundhedssektor og ikke mindst lærerstand om, at vores børn hverken er tilstrækkeligt sunde, aktive eller fagligt dygtige. På flere og flere skoler tager man heldigvis problemstillingen alvorligt og indfører mere idræt, men så følger diskussionen altid straks efter, om hvorvidt man svigter de boglige fag

undervejs? Forældre bliver urolige for, om deres børn nu også når at lære alt det, de skal, og lærerne bliver stressede over planer og mål.

Hvorfor ikke kombinere tingene, så vi BÅDE bevæger os OG lærer en masse samtidig?

Med erfaringer fra undervisning af børn med dansk som andetsprog, med dansk i 2. til 10. klasse og praksis på efterskole har jeg udviklet en undervisningsmetode, som gør det sjovere at lære dansk. Metoden hedder Sprog i Bevægelse og er udviklet til elever fra 4. – 10. klasse, som skal få dem op af stolene og ud på gangen, ned i gymnastiksalen eller ud på boldbanen, MENS de lærer dansk stavning og grammatik. Aktiviteterne lægger sig op ad de helt samme emner, man alligevel arbejder med i hæfterne, og er skræddersyet til hvert enkelt klassetrin, så sværhedsgraden passer, men også sagtens kan justeres, så alle i klassen kan være med.

Indtil videre har hundredvis af børn og unge haft glæde af Sprog i Bevægelse i mange forskellige undervisningsammenhænge, og alle har rykket sig på meget kort tid. Med inspiration fra teorien om læringsstile sørger Sprog i Bevægelse nemlig for at tilgodese flere måder at lære på, men hele tiden med omdrejningspunkt i bevægelsen og ikke mindst glæden ved at lære. Elever, der således har gavn af at røre ved ting og bevæge sig lidt eller meget undervejs, har særlig stor glæde af denne måde at lære

på, men det sker i samspil med de andre klassekammerater og giver derfor også et vigtigt skub i den rigtige retning rent socialt. Ord og sætninger er lavet i forskellige niveauer, så den meget omdiskuterede undervisningsdifferentiering sagtens kan være til stede i samme aktivitet, og det har både lærer og elever meget glæde af.

Ingen lærer noget af kedsomhed

Psykolog, lektor og forsker Hans Henrik Knoop, som var faglig konsulent på udsendelserne 'Plan B' og 'Skolen i verdensklasse' taler i sin bog 'Leg, Læring og Kreativitet' om, at mange børn synes, det er så kedeligt at sidde og lære, og det man nu rent faktisk ved, er, at de slet ikke lærer noget, når de keder sig! "Kedsomheden er et alarmsignal, der fortæller, at deres udvikling er truet, fordi de lærer for lidt, og det eneste sunde er at reagere aktivt på dette signal." Mon her er lidt af forklaringen på de mange urolige børn, vi oplever i skolen i dag?

Mange har med Sprog i Bevægelse fået en succesoplevelse i dansktimen, når de måske kan få en vigtig rolle på holdet, fordi de f.eks. er super gode målmænd, basketballspillere, gymnaster eller løbere. Pludselig bliver de valgt mere til end fra og kan tage afsæt i denne skønne følelse af at være accepteret og en del af gruppen, når de skal tage fat i det svære danske sprog.

Der er ikke tale om nogen mirakelkur, men en måde at variere undervisningen på, så det skriftlige arbejde understøttes af øvelser, der kræver kroppens medvirken og meget mere aktivitet i højre hjernehalvdel. Ifølge hjerneforsker Ann-Elisabeth Knudsen i 'Hallo, er der hul igen?' ved vi i dag, at højre hjernehalvdel har potentiale for meget større 'lagre' eller kapacitet end venstre hjernehalvdels hukommelsessystem, som oftest stimuleres i

den almindelige undervisning ved bord, stol og skriftlige opgaver. Især drenge er afhængige af dette pga. testosteronets indflydelse på hjerneudviklingen, og hvem er det, vi konstant hører mest om? Eller som lærer generelt lægger mest mærke til i forhold til uro i klassen?

Anbefalingen fra Knudsen lyder derfor på at udnytte denne viden og som lærer at have fokus på højre hjernehalvdels præferencer, når det gælder oplevelse og læring. Derfor bør der i undervisningen indgå musik, ord-billeder, ordkort, rim og remser, noget i hænderne osv. – og dette helst sammen med anden aktivitet.

For kroppen hjælper os rent faktisk med at huske det, vi lærer, hvis vi bruger den aktivt undervejs, og den er trofast! Mange lærere har oplevet, at en elev under en diktat og lige før, han skal skrive et ord, pludselig tager en finger op foran læberne (som tegn på stumt bogstav), eller klapper sig selv to gange på kinden (som tegn på dobbeltkonsonant), eller lader fødderne gå op af den usynlige stavetrappe, fordi han på den 'rigtige' lærte om de drilske vokaler. Børn er stoppet op midt i en basketkamp og har udbrudt: 'NU forstår jeg det endelig!' eller har taget en ekstra jubelrunde efter en scoret mål, fordi de nu omsider har fået helt fat på nutids-r.

Det behøver man ikke at være hverken hjerneforsker eller ansat ved Danmarks Pædagogiske Universitet for at forstå og glæde sig over – det går nemlig lige i hjertet...

Fysisk aktivitet øger indlæringen

Mange af de store elever er ofte noget tilbageholdende, når de bliver præsenteret for at skulle kravle gennem hulhopringe, spurte frem og tilbage eller op og ned i ribberne, hoppe i trampolin og svinge sig i tovne, for kan man så se sej ud imens? Det kan selvfølgelig være en udfordring og også kræve lidt overtalelse fra lærerens side, men går man foran med et godt eksempel og får eleverne til at forstå, at det ikke bare er leg, men faktisk yderst fagligt og ganske alvorligt ment, så sker der altså noget, når man sætter musikken på, og de kaster sig ud i det.

Chris MacDonald, som er cand. scient i Human Fysiologi, har adskillige gange påpeget, at fysisk aktivitet kan øge indlæringssevne og koncentration med op til 30-50%. Kan vi tillade os at ignorere sådan en oplysning?

Kommer man ind midt i sådan en dansktime i gymnastiksalen, kan det ved første øjekast godt se en anelse kaotisk ud... men man skal bestemt ikke tage fejl. Giver man sig tid til virkelig at observere og lytte til, hvad børnene eller de unge rent faktisk taler om og griner over, så bliver man nemlig oftest overrasket. Når der bliver givet 'high five', danset jubeldans og givet kram flere gange undervejs, er det ikke bare teenagepjat, men derimod et tegn på, at noget endelig er forstået, og det er altså en noget andet følelse end at se et rettetegn i sit hæfte. Mange elever glæder sig bagefter til at prøve det af på skrift og vise, hvad de kan, så det ene udelukker bestemt ikke det andet...

Derfor er det også så vigtigt, at aktiviteter med Sprog i

Bevægelse følges ad med det øvrige skriftlige arbejde, der foregår i klassen. Uanset, hvad vi måtte ønske os til jul, bliver prøveformen her i landet nok ikke ændret lige med det samme, og så er det os voksnes ansvar at klæde vores børn og unge ordentligt på til denne udfordring.

At slå sig løs - og få det faglige med

'Toget kører', hører vi konstant os selv sige til vores unge i udskolingen. 95 % af dem skal kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og helst gå hurtigst muligt i gang med endnu mere, så vi kan få en ordentligt arbejdskraft ud af dem og leve op til det videnssamfund, vi bryster os af at være. Det er alt sammen fint og meget ambitiøst, men hvis vi taber rigtig mange på gulvet, fordi vi ikke tager hensyn såvel som giver tid og plads til, at der er mange måder at lære på, så bliver den fine målsætning aldrig opfyldt.

Derfor skal vi inspirere hinanden til at blive meget mere aktive, mens vi bibeholder det fagligt høje niveau. Vi skal som lærere og forældre dele den gode historie og ikke mindst opmuntre hinanden til at slå os bare lidt mere løs, så vi også kan grine, svede og bevæge os sammen med alle de skønne børn og unge, vi har ansvaret for at lære alt, hvad vi overhovedet kan.

Merete Løvgreen
Udvikler, underviser og oplægsholder
Sproggren

Se mere om Sprog i Bevægelse på www.sproggren.dk, hvor du kan læse om baggrunden, materialer, kurser og andre tiltag for at få denne bevægelse til at sprede sig.